

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a Mgr. Jiřího Gottwalda v právní věci žalobce **B. N.**, zastoupeného Mgr. Michalem Zahnášem, advokátem se sídlem v Olomouci, Tř. Svobody 2, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem v Olomouci, Jeremenkova 40a, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 25.5.2010 č.j. KÚOK/37669/2010/ODSH-SH/7202, ve věci zastavení řízení o návrhu na odstranění stavby,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 25.5.2010 č.j. KÚOK/37669/2010/ODSH-SH/7202 se pro vady řízení **z r u š u j e** a věc **se v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 6.800 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Michala Zahnáše, advokáta se sídlem v Olomouci, Tř. Svobody 2.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 25.5.2010 č.j. KÚOK/37669/2010/ODSH-SH/7202, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Olomouce ze dne 11.3.2010 č.j. SmOI/OPK/79/3055/2009/Fa, č.j. SmOI/OPK/79/318/2010/Fa, č.j. SmOI/OPK/79/520/2010/Fa a č.j. SmOI/OPK/79/709/2010/Fa, kterým bylo zastaveno řízení o návrhu na odstranění části stavby místní komunikace na ulici Okružní v obci Samotišky na pozemcích p.č. 501 a 701/2 v k.ú. Samotišky.

V žalobě žalobce namítl, že od počátku řízení se Magistrát města Olomouce, oddělení státní správy na úseku pozemních komunikací jako speciální správní úřad a správní orgán I. stupně (dále jen správní orgán I. stupně) nezabýval náležitě podáními žalobce, takže ten musel podat několik podání a také urgenci, než se začal správní orgán věcí vůbec zabývat. Následně správní orgán I. stupně rozhodl bez jakéhokoli prověření podání žalobce o zastavení řízení podle ust. § 45 odst. 3 v souladu s § 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen správní řád). Správní orgán I. stupně postupoval zcela nezákonně, kdy nebyl schopen podle obsahu podání žalobce sám dovodit, jak je má posuzovat. Žalobce se několik let domáhal ochrany svých práv v občanskoprávním řízení a věc byla projednána soudy všech stupňů i za využití mimořádných opravných prostředků. Až Nejvyšší soud České republiky dospěl ve svém rozhodnutí ze dne 20.2.2009 č.j. 22 Cdo 3969/2007-225 k závěru, že ochrana žalobce náleží nikoliv soudům, ale správním orgánům. Žalobce dále uvedl, že nesprávnost v rozhodnutí správního orgánu I. stupně nenapravil ani žalovaný, který sice nahlédl do stavební dokumentace, ale neumožnil žalobci se k podkladům svého rozhodnutí vyjádřit. Nejpodstatnějším důvodem podle ust. § 129 odst. 1 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním řízení a stavebním řádu, v platném znění (dále jen stavební zákon), tj. důvodem pro odstranění stavby, která svým závadným stavem ohrožuje život a zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost, životní prostředí nebo majetek třetích osob, se žalovaný zabývá v napadeném rozhodnutí povšechně, i když je to právě tento důvod, pro který mělo být rozhodnuto o odstranění části stavby. Žalovaný pouze uvedl, aniž by tuto skutečnost řádně zdůvodnil, že zákonem předvídaná skutečnost nenastala. Žalobce od počátku existence stavby tvrdí, že část místní komunikace ohrožuje jeho bezpečnost a bezpečnost a majetek třetích osob, a to především tím, že je postavena v rozporu s normami ČSN, kdy není dodrženo bezpečné napojení místní komunikace k nemovitosti žalobce. Veřejná komunikace je nepřiměřeně snižena, což znemožňuje napojení nemovitosti žalobce na ni a nelze ani vytvořit řádný vjezd mezi nemovitostí a komunikací s ohledem na stav neúměrného převýšení. Stavba tak není stavbou bezpečnou. I kdyby správní orgán I. stupně, resp. žalovaný, považovali opakovaná podání žalobce pouze za podnět k zahájení stavebního řízení o odstranění stavby, měli alespoň prověřit skutková tvrzení žalobce, což ani jeden z nich neučinil, jelikož nebyli schopni posoudit charakter podání, tedy, zda jde o žádost či o podnět.

Žalovaný ve vyjádření uvedl, že žalobní námitky jsou totožné s odůvodněním návrhu na odstranění stavby a posléze uvedených odvolání. Správní orgán I. stupně se s nimi v dostatečném rozsahu vypořádal a s jeho závěry se v odvolacím řízení ztotožnil i žalovaný. Žalovaný proto odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění – dále jen s.ř.s.) a v souladu s dispoziční zásadou (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) byl vázán žalobními body obsaženými v žalobě.

Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že podáním ze dne 21.7.2009 adresovaným správnímu orgánu I. stupně učinil žalobce návrh na zahájení řízení o odstranění stavby, a to stavby veřejné komunikace na pozemcích p.č. 501 a 701/2 v k.ú. Samotišky, když touto stavbou došlo ke vzniku výškového rozdílu mezi úrovní pozemku ve vlastnictví žalobce (p.č. 662/1) v místě vstupu pro pěší na tento pozemek i v místě vjezdu do domu nacházejícího se na pozemku st. p.č. 662/1 a úrovní veřejné komunikace umístěné na pozemcích p.č. 501 a p.č. 701/2. Žalobce poukázal na předcházející soudní řízení, jímž se domáhal svých práv prostřednictvím soudů v občansko soudním řízení a že z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR vyplynulo, že ochrana jeho veřejného práva nepřísluší soudům, ale správním orgánům. Správní orgán I. stupně ve svém podání ze dne 12.10.2009 žalobci sdělil, že správní orgán neshledal žádné pochybení v souvislosti se stavbou místní komunikace a žádný důvod k jejímu odstranění. Z vlastnického práva k nemovitostem nevyplyvá žádné právo žalobce k zajištění přístupu nebo sjezdu z těchto soukromých nemovitostí na přilehlou místní komunikaci prostřednictvím soudu. Ochrana tohoto práva přísluší správním orgánům, kdy dle současných právních předpisů o připojení sousedních nemovitostí na přilehlé pozemní komunikace se rozhoduje ve smyslu ust. § 10 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, v platném znění (dále jen zákon o pozemních komunikacích). Pouze silniční úřad, jímž je v daném případě Obecní úřad Samotišky, může na základě předchozího souhlasu vlastníka komunikace, tj. Obce Samotišky, povolit v současné době zřízení sjezdu k rodinnému domu žalobce a stanovit podmínky pro jeho realizaci. Podáním ze dne 25.10.2009 učiněným vůči Obecnímu úřadu Samotišky, podal žalobce návrh na zahájení řízení o odstranění stavby. Návrh byl postoupen správnímu orgánu I. stupně, který podáním ze dne 22.1.2010 vyrozuměl žalobce, že, jelikož podaný návrh je zcela identický s návrhem učiněným vůči správnímu orgánu I. stupně dne 21.7.2009, odkazuje na svou písemnou odpověď ze dne 12.10.2009 s tím, že návrhu nelze vyhovět. Žalobce v odpovědi ze dne 28.1.2010 zopakoval, že žádá o řešení věci návrhem na zahájení řízení o odstranění stavby a požaduje vydání správního rozhodnutí, neboť sdělení, že návrhu nelze vyhovět, nemá žádný význam návrhem sledovaný ani legislativou stanovený a znemožňuje použití opravného prostředku. Dne 18.3.2010 bylo žalobci doručeno rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 11.3.2010, jímž bylo ve smyslu ust. § 45 odst. 3 v souladu s ust. § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu zastaveno řízení ve věci návrhu na odstranění stavby. V odůvodnění správní orgán I. stupně odkázal na zákonné důvody, na jejichž základě lze ve smyslu ust. § 129 odst. 1 stavebního zákona nařídit odstranění stavby se závěrem, že v posuzované věci nelze žádný z těchto důvodů aplikovat a dále uvedl, že na návrh žalobce je třeba pohlížet ve smyslu ust. § 45 odst. 3 správního řádu jako na žádost zjevně právně nepřijatelnou, u které je již na první pohled zřejmé, že jí nelze vyhovět, neboť v řízení o odstranění stavby je důkazní břemeno ve věci posouzení důvodů pro odstranění stavby pouze na straně stavebního úřadu. Správní orgán v takovém případě žádost neprojednává a řízení podle ust. § 66 správního řádu zastaví. Správní orgán I. stupně tedy dospěl k závěru, že návrhu na zahájení řízení o odstranění stavby učiněného

žalobcem nelze s ohledem na uvedené vyhovět, a proto neprováděl žádné dokazování ani zjišťování dalších podkladů a řízení zastavil. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž zdůraznil, že část stavby veřejné komunikace ohrožuje jeho bezpečnost a majetek třetích osob (zatížení – opotřebení, poškození vjíždějících a odjíždějících automobilů), a to tím, že je postavena v rozporu s ČSN, není dodržena podmínka bezpečného příjezdu (napojení) na nemovitost žalobce. Veřejná komunikace je nepřiměřeně snížena, což zapříčiňuje nemožnost bezpečného napojení nemovitosti žalobce na veřejnou komunikaci a mezi stavbou a nemovitostí nelze v současné době vytvořit řádný nájezd splňující podmínky ČSN. Obec Samotišky stavbou veřejné komunikace vytvořila stav neúměrného převýšení při vchodu a vjezdu na pozemek žalobce a není zde dodržena podmínka bezpečnosti stavby veřejné komunikace. Tato část veřejné stavby brání řádnému užívání stavby žalobce, a to konkrétně bezpečnému vjezdu a výjezdu na nemovitost. O odvolání žalobce bylo rozhodnuto napadeným rozhodnutím žalovaného, který v jeho odůvodnění uvedl, že stavba je dlouhodobě od roku 1999 pokojně užívána všemi účastníky silničního provozu a majiteli sousedních nemovitostí. Je proto zřejmé, že důvod k odstranění stavby podle ust. § 129 odst. 1 písm. a) stavebního zákona není naplněn. Stavba místní komunikace byla také řádně povolena rozhodnutím Okresního úřadu v Olomouci ze dne 3.11.1997 č.j. RD 3600/97-Fi a následně řádně zkolaudována rozhodnutím ze dne 1.7.1999 č.j. 2895/99-Fi. Neexistují proto ani podmínky pro zahájení řízení o odstranění stavby podle ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Nenastal ani důvod podle ust. § 129 odst. 1 písm. c) stavebního zákona, neboť žádné rozhodnutí, na jehož základě byla stavba realizována, nebylo zrušeno. Stavba nemá ani charakter stavby dočasné, takže nemůže dojít k nařízení jejího odstranění podle ust. § 129 odst. 5 stavebního zákona. Žalovaný dále uvedl, že žalobce nebyl oprávněn podat návrh na odstranění stavby a správní orgán I. stupně správně posoudil tento návrh jako nepřipustný, jelikož zákonné důvody pro odstranění stavby nebyly splněny, když se jednalo o návrh – žádost zjevně nepřipustnou, správní orgán I. stupně postupem podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu správní řízení zastavil. Jelikož návrh neodůvodňoval zahájení řízení o odstranění stavby předmětné komunikace, nemohl být považován za podnět k zahájení řízení z moci úřední podle § 42 správního řádu. Z těchto důvodů žalovaný podané odvolání zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

Podle ust. § 129 odst. 1 stavebního zákona stavební úřad nařídí vlastníku stavby, popřípadě s jeho souhlasem jiné osobě, odstranění stavby

- a) která svým závadným stavem ohrožuje život a zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost, životní prostředí anebo majetek třetích osob a její vlastník přes rozhodnutí stavebního úřadu ve stanovené lhůtě neodstranil závadný stav stavby; jde-li o stavbu nebo zařízení, které jsou kulturní památkou, postupuje se podle zvláštního právního předpisu,
- b) prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu vyžadovaného tímto zákonem anebo v rozporu s ním, nebo
- c) u níž bylo stavební povolení zrušeno podle § 176 odst. 5 a stavbu nelze zachovat.

Podle ust. § 42 správního řádu správní orgán je povinen přijímat podněty, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední. Pokud o to ten, kdo podal podnět, požádá, je správní orgán povinen sdělit mu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že

řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu. Sdělení správní orgán nezasílá, postupuje-li vůči tomu, kdo podal podnět, podle § 46 odst. 1 nebo § 47 odst. 1.

Podle ust. § 45 odst. 3 správního řádu žádost nesmí být zjevně právně nepřipustná. Takovou žádost správní orgán neprojednává a řízení zastaví (§ 66). Usnesení se oznamuje účastníkům, kteří byli o zahájení řízení uvědoměni.

Podle ust. § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže byla podána žádost zjevně právně nepřipustná.

V posuzované věci je nutno vycházet z rozdílnosti dvou procesních institutů upravených správním řádem, a to podnětu ve smyslu ust. § 42 správního řádu a žádosti ve smyslu ust. § 44 a 45 správního řádu. Na základě podnětu ve smyslu ust. § 42 správního řádu správní orgán může, ale nemusí, zahájit řízení z moci úřední. Řízení z moci úřední je zahájeno dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení řízení účastníkovi uvedenému v § 27 odst. 1 doručením oznámení nebo ústním prohlášením (§ 46 odst. 1 správního řádu). Oproti tomu řízení o žádosti je zahájeno dnem, kdy žádost nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu (§ 44 odst. 1 správního řádu). Žádost pak musí mít náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 a § 45 správního řádu. Na rozdíl od žádosti návrh ve smyslu § 42 správního řádu může být zcela neformální. Podle ust. § 129 odst. 1 stavebního zákona je řízení o odstranění stavby řízením, které může být zahájeno jen stavebním úřadem, tj. výhradně z moci úřední. Žádost jakéhokoliv jiného subjektu, aby bylo nařízeno odstranění stavby, tedy nemůže být žádostí ve smyslu ust. § 44 a násl. správního řádu, ale vždy bude toliko podnětem k zahájení řízení z moci úřední ve smyslu ust. § 42 správního řádu. Z věty druhé ust. § 42 správního řádu vyplývá, že správní orgán je povinen se podnětem zabývat v té míře, zda zakládá důvody k zahájení řízení z moci úřední, popř. postoupení příslušnému správnímu orgánu. Řízení z moci úřední z povahy věci nemůže být zahájeno dnem, kdy byl podnět k němu podán u správního orgánu, ale zahajuje se až oznámením o jeho zahájení účastníkům řízení (§ 46 odst. 1 správního řádu). V posuzované věci s ohledem na charakter řízení o odstranění stavby, jež se zahajuje z moci úřední, pak návrh žalobce ze dne 21.7.2009 měl být podle svého obsahu posuzován jako návrh podle ust. § 42 správního řádu, tj. podnět na zahájení řízení z moci úřední. Na základě přijatého podnětu pak měl správní orgán I. stupně povinnost provést šetření ohledně jeho důvodnosti, tedy ověřit skutečnosti, jež žalobce ve svém podnětu uváděl a na základě výsledků tohoto šetření pak rozhodnout, zda bude řízení z moci úřední zahájeno či nikoliv. Správní orgán I. stupně sice ve svém prvotním úkonu ze dne 12.10.2009, jímž byla reakce na návrh žalobce, postupoval formálně správně, když reagoval na podaný návrh neformálním sdělením, ale zcela zásadně pochybil, že tomuto sdělení nepředcházelo posouzení skutkových okolností tvrzených žalobcem. Žalobce od počátku ve svých podnětech opakuje, že část stavby ohrožuje bezpečnost, případně majetek třetích osob, což by v případě zjištěné opodstatněnosti tohoto tvrzení mohlo představovat zákonný důvod pro nařízení odstranění části stavby ve smyslu ust. § 129 odst. 1 písm. a) stavebního zákona. Posouzením těchto skutkových okolností se však správní orgán I. stupně ani žalovaný nikdy nezabývali.

Pokud následně na základě naléhání žalobce, aby bylo ve věci vydáno správní rozhodnutí, správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 11.3.2010 řízení o návrhu

žalobce podle ust. § 45 odst. 3 a ust. § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu zastavil, jednalo se o zcela vadný postup správního orgánu I. stupně a následně také žalovaného, který toto rozhodnutí potvrdil. Ust. § 66 správního řádu upravující zastavení řízení lze totiž aplikovat pouze v případě řízení o žádosti podle ust. § 44 a násl. správního řádu. Jak již bylo shora konstatováno, návrh žalobce ze dne 21.7.2009 nebyl žádostí v tomto smyslu, ale návrhem podle § 42 správního řádu, tj. podnětem, na jehož základě by mohlo být zahájeno řízení vedené z moci úřední. Důvody pro zastavení řízení vedeného z moci úřední jsou upraveny v ust. § 66 odst. 2 správního řádu. Takové řízení ve smyslu ust. § 46 odst. 1 správního řádu však nebylo v posuzované věci vůbec zahájeno a tudíž nebyl dán ani formální procesní předpoklad pro jeho zastavení.

Na základě shora uvedené právní argumentace krajský soud shledal žalobní námitky důvodnými, když je nezbytné žalobci přisvědčit, že z rozhodnutí správních orgánů obou stupňů vyplývá nesprávnost posouzení jeho podání ze dne 21.7.2009 a absence jakéhokoliv prověření skutkových tvrzení, jež byla obsahem jeho podání.

Z důvodů shora uvedených krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.), a proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění (§ 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.) a také pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.). Současně krajský soud věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Při novém projednání věci je žalovaný vázán právním názorem soudu (ust. § 78 odst. 5 s.ř.s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobci, který měl ve věci úspěch, vznikly s tímto řízením náklady, a to zaplacením soudního poplatku ve výši 2.000 Kč a dále v souvislosti s právním zastoupením, a to za 2 úkony právní služby po 2.100 Kč a 2x režijní paušál po 300 Kč, tj. celkem 4.800 Kč (ust. § 6 odst. 1, § 7, § 9 odst. 1, § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění). Celková částka náhrady nákladů řízení tak činí 6.800 Kč. Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen o.s.ř.), týkající se nabytí právní moci rozhodnutí, stanovil soud žalovanému k plnění lhůtu 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (ust. § 54 odst. 5 s.ř.s., § 159 a § 168 o.s.ř.). Podle ust. § 149 odst. 1 o.s.ř. za použití ust. § 64 s.ř.s. zavázal soud žalovanému zaplatit náhradu nákladů řízení k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 19. dubna 2012

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu